

društvo za sonaraven razvoj
Association for Sustainable Development

letno poročilo

2025

Že več kot dve desetletji v Focusu spodbujamo družbena prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam in okoljski krizi. Kot je v letu 2025 v enem izmed intervjujev strnil naš Luka, je ključno pri našem delu sodelovanje z ljudmi – torej spodbujanje sprememb od spodaj navzgor – hkrati pa tudi sodelovanje z odločevalci za ustrezne spremembe od zgoraj navzdol. Oba pristopa sta nujna za potreben učinek, h kateremu težimo teden za tednom, mesec za mesecem, leto za letom ...

Občasno nas zmotno opredeljujejo kot naravovarstveno organizacijo, kar absolutno nismo, čeprav naravo nosimo v srcu. Mnogi nas označujejo za okoljevarstveno organizacijo, ker je naša krovna naloga varovanje okolja, a je to nekako preozka definicija za vse, kar počnemo. Sami sicer pravimo, da smo okoljska organizacija, saj je fokus našega delovanja okolje, vendar pričujoči letni pregled razkriva, da so v središču naših aktivnosti v resnici ljudje.

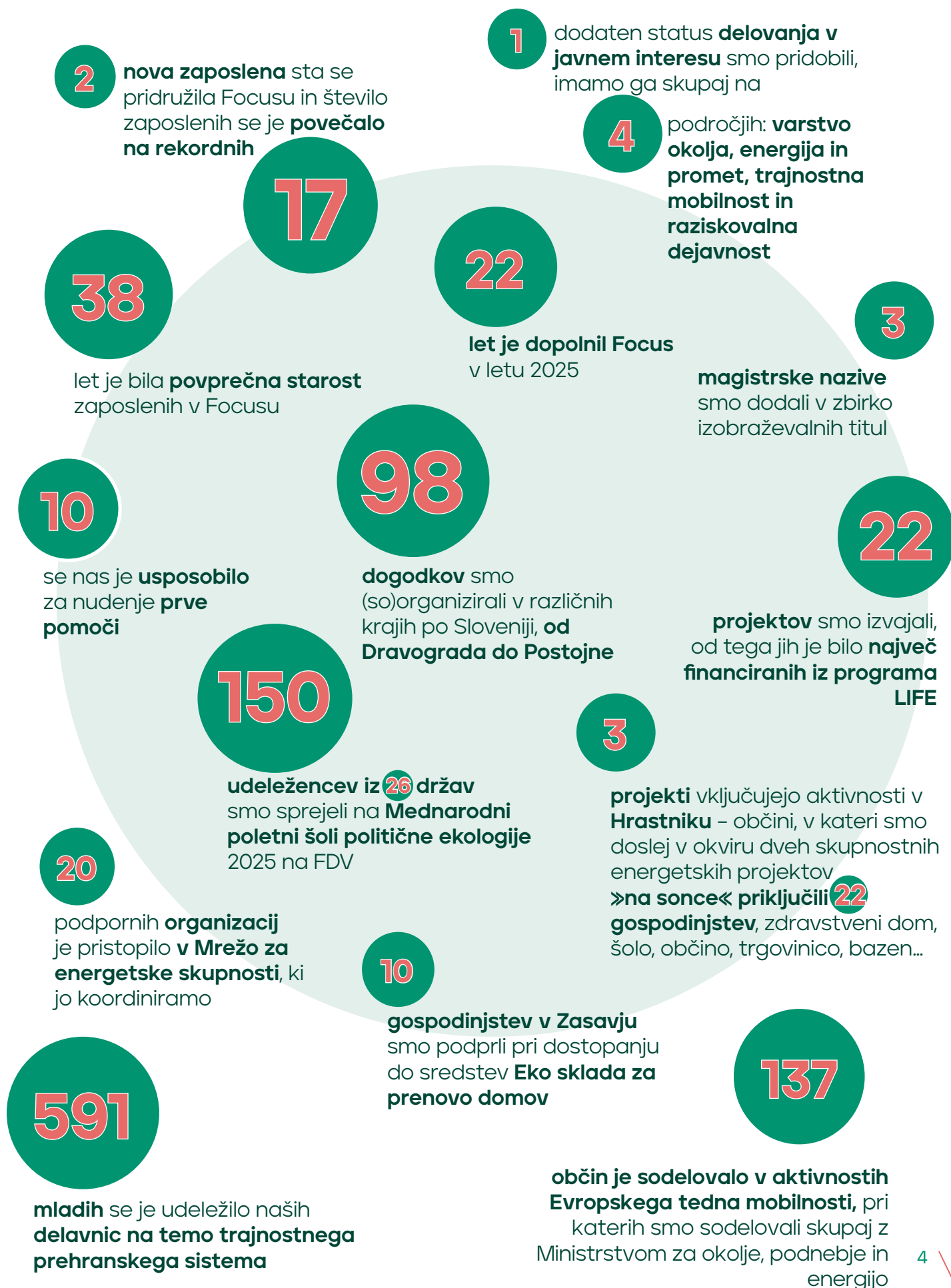
Zakaj je tako? Ker so okoljske teme inherentno socialne teme. Ker je človek vzrok, hkrati pa tudi žrtev okoljskih problemov. Zemlja nas namreč ne potrebuje, ogroženi smo mi, naša civilizacija. In ker imamo ljudje v rokah znanje in vse niti za boljši jutri.

Zato smo se tudi v letu 2025 redno oglašali s kritikami in opozorili, pripravljali priporočila za boljše politike in prakse, ozaveščali javnost in medije, se povezovali z različnimi deležniki ter krepili sodelovanje na različnih straneh.

Našega poslanstva tako ne vidimo v reševanju planeta, kot so mnogi zmotno prepričani. Cilj je preobrazba družbe, tako da bomo lahko cveteli ljudje in narava. Skupaj.

/ Leto 2025 v številkah

Podnebje

V okviru programa Podnebje ozaveščamo o povezavi med podnebjem in človekovim ravnanjem ter si prizadevamo sooblikovati **podnebne politike v Sloveniji in EU**. Na pripravo stališč, strategij ter nacionalnih in EU predpisov vplivamo z oblikovanjem stališč in posredovanjem pripomb relevantnim deležnikom, z organiziranjem in sodelovanjem na dogodkih (posveti, srečanja, sestanki, razprave), zagovorništvom, spremljanjem izvajanja sprejetih politik, ustreznim odzivanjem ter delom z mediji.

Ključne aktivnosti

1. Sodelovali smo v procesu sprejemanja nacionalnega **socialnega načrta za podnebje**, za katerega smo pripravili obsežna **priporočila za ukrepe socialnega načrta za podnebje** ter oddali pripombe na osnutek načrta.
2. Spremljali smo podnebno konferenco **COP30**, sporočali naša pričakovanja in komentirali rezultate. Kot nacionalni strokovnjaki smo ponovno sodelovali pri ocenjevanju Slovenije za lestvico **Climate Change Performance Index (CCPI) 2026**, na kateri je Slovenija napredovala na 28. mesto.
3. Začeli smo z delom na področju prilagajanja na podnebne spremembe, predvsem se poglobljamo v vključevanje ranljivih skupin v oblikovanje ukrepov prilagajanja na podnebne spremembe ter v izboljšanje podnebne odpornosti skupnosti in ranljive infrastrukture.
4. Sodelovali smo pri nastajanju **Mreže za pravičen prehod** in predstavili nabor zahtev, katerih uresničitve bi prinesla nujno potrebne družbene in okoljske koristi.
5. Organizirali smo več delavnic o spremljanju učinkov energetske in okoljske politik s Centrom za energetske učinkovitosti Instituta Jožefa Stefana, ki razvija novo platformo za bolj jasno modeliranje zmanjševanja emisij v vseh sektorjih, vključno z energijo, prometom, stavbami in industrijo.
6. Sledili smo sprejemanju **podnebnega cilja EU za leto 2040**, ki določa, kako hitro in ambiciozno bo EU nadaljevala prehod v podnebno nevtralnost do leta 2050.
7. Naša koordinatorka programa je kot predstavnica NVO za področje podnebnih sprememb aktivno sodelovala na srečanjih **Sveta ministra za okolje, podnebje in energijo**.

Zagovorniške aktivnosti je delno podprla Evropska podnebna fundacija.

VEČ O PROGRAMU

Cilj projekta LIFE TogetherFor1.5 (Bringing EU Member States Together to Achieve the 1,5°C Objective of the Paris Agreement) je bil **uskladiti podnebne in energetske zaveze ter ukrepe EU** s ciljem Pariškega sporazuma za **omejitev globalnega segrevanja na 1,5° C** glede na predindustrijsko dobo. Projekt je gradil na priložnostih, ki jih je prinesla revizija podnebne in energetske politike (dokončanje zakonodajnega paketa Pripravljeni na 55 ter reviziji nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov in nacionalnih dolgoročnih strategij) med septembrom 2022 in avgustom 2025, ter na izboljšanju javnega sprejemanja bolj ambicioznih in vključujočih podnebnih ukrepov.

Aktivnosti

1. Pripravili smo kritično oceno financiranja slovenskega zelenega prehoda ter podali priporočila za resnično pravičen zeleni prehod.
2. Sodelovali smo pri pripravi poročila o ključnih vrzelih v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih (NEPN) ter podali priporočila za izboljšanje doseganja ambicioznih podnebnih in energetskih ciljev na ravni tako EU kot Slovenije.
3. Sodelovali smo v procesu nadgradnje in posodobitve orodja za spremljanje izvajanja NEPN-ov.
4. Sodelovali smo pri pripravi priporočil glede vključevanja pravičnega prehoda v NEPN-e.
5. Sodelovali smo pri pripravi poročila o trenutnem stanju glede dolgoročnih podnebnih strategij.

Projekt se je zaključil avgusta 2025.

Partnerji in financer

Climate Action Network Europe (CAN Europe), Centre for Transport and Energy, Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), The Danish 92 group, Eestimaa Looduse Fond (ELF), Focus, društvo za sonaraven razvoj, Germanwatch Nord-Sud Initiative, The Institute for Sustainable Development, Réseau Action Climat, Sociedad Española de Ornitología (SEO/BirdLife), Association for the Sustainability of the Earth System (ZERO), Bond Beter Leefmilieu, Magyar Természettudók Szövetsége (MTVSZ), Environmental Association 'Za Zemiata

Projekt je financirala Evropska komisija iz programa LIFE.

VEČ O PROJEKTU

Cilj projekta **LIFE Plan4Climate**, ki se je začel septembra 2025, je pospešiti izvajanje podnebnih in energetske politik v državah članicah Evropske unije ter povečati njihovo ambicioznost do leta 2030, z namenom doseči podnebno nevtralnost in pravičen prispevek EU k ciljem Pariškega sporazuma. Projekt se osredotoča na **krepitev podnebnega upravljanja, izboljšanje vključevanja javnosti in povečanje družbene podpore za pravičen podnebni prehod**, predvsem v okviru nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov (NEPN) in socialnih načrtov za podnebje.

Aktivnosti

1. Spremljali smo pripravo slovenskega socialnega načrta za podnebje in na to temo organizirali več sestankov o ukrepih za **pravičen podnebni prehod** ter preprečevanje energetske in prometne revščine.

Cilji in načrti

- Še naprej bomo spremljali izvajanje slovenskega NEPN-a.
- V komunikaciji se bomo osredotočili na okoljske, družbene in gospodarske koristi podnebnih ukrepov z namenom povečanja družbene podpore.
- S partnerji bomo spremljali in analizirali napredek držav članic pri doseganju podnebnih in energetskih ciljev ter pripravili priporočila za izboljšanje politik.
- Nudili bomo podporo pri pripravi naslednje generacije NEPN-ov (2028-2029) in si prizadevali, da bo ta potekala na vključujoč, pregleden in pravičen način.
- Projektni konzorcij bo krepil evropsko podnebno upravljanje s povezovanjem strokovnega znanja, zagovornišтва in dela z javnostjo.

Partnerji in financer

Climate Action Network Europe, Bond Beter Leefmilieu, Centrum pro dopravu a energetiku, Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), Eestimaa Looduse Fond (ELF), Focus, Germanwatch, The Institute for Sustainable Development (ISD), Magyar Természettudományi Szövetség (MTVSZ), Réseau Action Climat France (RAC), Sociedad Española de Ornitología (SEO/BirdLife), WWF Italia, Za Zemiata, Association for the Sustainability of the Earth System (ZERO)

Projekt sofinancira Evropska komisija iz programa LIFE.

VEČ O PROJEKTU

LIFE IP CARE4CLIMATE je integralni projekt, ki s pomočjo ozaveščanja, izobraževanja in usposabljanja ključnih deležnikov spodbuja izvajanje ukrepov, s katerimi bo Slovenija dosegla svoje cilje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030. Izvajamo oziroma sodelujemo predvsem pri aktivnostih, ki so namenjene **podpori lokalnih skupnosti za prehod v nizkoogljično družbo in krepitvi zmogljivosti za koncepte nizkoogljične družbe v visokošolskem izobraževanju.**

Aktivnosti

1. Zaključil se je projekt vzpostavitve zadružne skupnostne elektrarne v Občini Ig, ki smo jo podprli v začetni fazi projekta in je sledila korakom pilotnega vzpostavljanja skupnostne samooskrbne sončne elektrarne na osnovni šoli v Hrastniku.
2. Pripravili smo pregled obstoječih virov financiranja za skupnostne energetske projekte, obogaten z nasveti in primeri dobrih praks iz Slovenije in tujine.
3. Soorganizirali smo **nacionalno konferenco Dovolj za vse** Podnebno odgovorne in odporne skupnosti.
4. Skrbeli smo za redne objave na Facebook profilu Dovolj za vse in upravljali spletno platformo dovoljazavse.si, vključno z zemljevidom dobrih praks trajnostnega upravljanja z viri skupnosti, na katerem je že več kot 100 primerov. V videu smo predstavili dobro prakso vzpostavitve e-minibusa v pešconi iz Škofje Loke.
5. Organizirali smo odmevno **Mednarodno poletno šolo politične ekologije** Strategije za pravičen zeleni prehod, ki se je je udeležilo več kot 150 tujih in domačih študentov, raziskovalcev in teoretikov, predstavnikov odločevalcev, civilnodružbenih organizacij ter medijev.
6. Izvedli smo tri delavnice o prehodu v nizkoogljično družbo za javne uslužbenke s poudarkom na trajnostni mobilnosti v Ljubljani, Mariboru in Slovenski Bistrici.

Cilji in načrti

- V sodelovanju z Umanotero bomo izvajali aktivnosti ozaveščanja o podnebnih spremembah in spodbujanja dobrih praks zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.
- Nadaljevali bomo s podporo lokalnim skupnostim za prehod v nizkoogljično družbo v okviru programa podpore občinam za izvajanje skupnostnih projektov. Podprli bomo tudi izvedbo vsaj enega demonstracijskega projekta.
- Posodobili in upravljali bomo platformo www.dovoljazavse.si in Facebook profil, pripravili nov priročnik o skupnostnih projektih ter posneli nove predstavitve dobrih praks.
- Konec junija bomo na Fakulteti za družbene vede organizirali štiridnevno Mednarodno poletno šolo politične ekologije 2026.

Partnerji in financerja

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Urbanistični inštitut Republike Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije, Eko sklad – Slovenski okoljski javni sklad, ZUM, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Focus, društvo za sonaraven razvoj, Umanotera, IJS – Center za energetska učinkovitost, Gradbeni inštitut ZRMK, IPoP – Inštitut za politike prostora, Zavod za gradbeništvo Slovenije

Projekt sofinancirata Evropska komisija iz programa LIFE ter Sklad za podnebne spremembe.

VEČ O PROJEKTU

LIFE4ADAPT – Prilagodimo se podnebnim spremembam je slovenski strateški integrirani projekt na področju prilagajanja na podnebne spremembe, ki se je pričel izvajati februarja 2025. Cilj projekta je prispevati k celovitemu izvajanju nacionalne strategije prilagajanja. Projekt vključuje širok nabor dejavnosti, namenjenih prilagajanju ključnim negativnim vplivom podnebnih sprememb in v proces vključuje ključne deležnike, predvidene v strateškem okviru.

V projektu koordiniramo izvedbo dveh pilotnih aktivnosti:

- **Skupnostni pristop za pripravo prilagoditvenih ukrepov in izvedba pilotnega ukrepa v Hrastniku:** s partnerji bomo preko participativnih aktivnosti analizirali ključne okoljske in družbene probleme ter skupaj s prebivalci in ranljivimi skupinami pripravili konkreten pilotni ukrep.
- **Izboljšanje podnebne odpornosti družbene infrastrukture – pilotni projekt v domu za starejše v Ljubljani:** s partnerji bomo analizirali trenutno odpornost domov za starejše na povečane toplotne obremenitve ter na izbrani pilotni lokaciji skupaj s stanovalci, zaposlenimi, strokovnimi organizacijami ter drugimi ključnimi akterji pripravili predlog pilotnega ukrepa.

Aktivnosti

1. Organizirali smo uvodno srečanje s predstavniki domov za starejše v Ljubljani in opravili 11 terenskih ogledov ljubljanskih domov za starejše.
2. Analizirali smo trenutno odpornost domov za starejše na povečane toplotne obremenitve na območju Mestne občine Ljubljana (pregled javno dostopnih podatkov, izračun toplotnih otokov, pregled protokolov).
3. Rezultate analize in terenskih ogledov smo predstavili predstavnikom domov za starejše v Ljubljani ter predstavnikom ministrstev in NIJZ.
4. Izvedli smo preliminarno analizo (vprašalniki) problemov, povezanih s povečanimi toplotnimi obremenitvami v Hrastniku.

Cilji in načrti

- Sodelovali bomo pri pripravi in izvedbi razpisa za izbiro pilotnega doma za starejše v Ljubljani.
- Pripravili bomo nabor dobrih praks prilagajanja na povečane toplotne obremenitve v domovih za starejše (in drugih zdravstvenih institucijah) ter organizirali obisk dobre prakse v tujini.
- Analizirali bomo trenutno pripravljenost na povečane toplotne obremenitve v izbranem domu ter s pomočjo participativnih metod identificirali ključne probleme in možne rešitve.
- V Hrastniku bomo analizirali probleme, povezane s povečanimi toplotnimi obremenitvami, s posebnim poudarkom na negativnih vplivih na ranljive skupine ter z Občino Hrastnik izvedli delavnico za organizacije, ki delajo z ranljivimi skupinami.
- Izvedli bomo poletno *citizen-science* akcijo mapiranja vročih točk v Hrastniku.

Partnerji in financerja

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencija RS za okolje, Skupnost občin Slovenije, ZaVita d.o.o., Nacionalni inštitut za biologijo, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Focus, društvo za sonaraven razvoj, Gozdarski inštitut Slovenije, Univerza v Ljubljani, Kmetijski inštitut Slovenije, CER Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo, Direkcija RS za vode

Projekt sofinancirata Evropska komisija iz programa LIFE ter Sklad za podnebne spremembe.

VEČ O PROJEKTU

/ Evropski podnebni pakt

Evropski podnebni pakt je bil vzpostavljen leta 2020, da bi državljanom, zainteresiranim deležnikom in nedržavnim akterjem približal izzive in priložnosti zelenega prehoda, jih informiral in spodbudil k podnebnim ukrepom ter okrepil podporo zelenemu prehodu. Gre za platformo, na kateri se lahko različni akterji srečujejo ter si izmenjujejo informacije, primere in prakse o podnebnih ukrepih na lokalni ravni. Pakt, ki ga je vzpostavila Evropska komisija, je del **evropskega zelenega dogovora** in lahko pomaga EU doseči cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050. Focus je bil nacionalni koordinator aktivnosti evropskega podnebnega pakta na ravni Slovenije do maja 2025.

Aktivnosti

1. Podnebni pakt smo predstavili na več dogodkih, med drugim na Taborniškem festivalu v parku Tivoli.
2. Z nacionalnimi ambasadorji podnebnega pakta smo razpravljali o dosedanjih in prihodnjih podnebnih ukrepih ter uskladili načrt aktivnosti do konca leta. Pogovarjali smo se tudi o vlogi Evropske komisije in ambasadorjev pri izvajanju pakta.
3. Izvedli smo več srečanj in usposabljanj za podnebne ambasadorje, med drugim usposabljanje o nacionalnih načrtih za obnovo narave.

Focusovo sodelovanje se je zaključilo maja 2025. Novi nacionalni koordinator podnebnega pakta so postali Ekologi brez meja.

Partnerja in financer

Climate Alliance, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Kampanjo je financirala Evropska komisija – Generalni direktorat za podnebno politiko.

VEČ O PROJEKTU

Energija

V programu Energija si prizadevamo sooblikovati **okoljsko učinkovite in ambiciozne energetske politike**, ki na eni strani primerno odgovarjajo na podnebne, okoljske in razvojne izzive, na drugi strani pa prispevajo k pravičnemu zelenemu energetske-mu prehodu. V prvi vrsti zagovarjamo **zmanjšanje rabe energije in povečanje energetske učinkovitosti**, nato pa sledi odgovorna raba obnovljivih virov energije. Tako pri vsebinskem delu kot pri zagovorništvu smo se v letu 2025 posebej osredotoča-li na ukrepe in politike na področju energetskih skupnosti in energetske revščine.

Ključne aktivnosti

1. Pripravili smo obsežna priporočila za ukrepe nacionalnega socialnega načrta za podnebje ter oddali pripombe na osnutek načrta.
2. Pripravili smo pripombe na predlog Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1) in sledili sprejemanju Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOE-E-A).
3. Postali smo nacionalna antena svetovalnega središča za energetske revščine Evropske komisije (EPAH), ki je prisotno v vseh državah članicah EU. Podpiramo aktivnosti projekta in ustvarjamo prostor za sodelovanje in izmenjavo med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki načrtujejo različne ukrepe za boj proti energetske revščini.
4. Pridružili smo se iniciativi Evropski dan sončne energije in mednarodni akciji *No Energy for Genocide* ter pripravili poziv energetskim skupnostim k bojkotiranju izdelkov izraelske multinacionalke SolarEdge.
5. Ozaveščali smo o mnogoterih koristih združenih energetskih skupnosti in se povezovali na različne strani – začeli smo sodelovanje s podjetjem **Borzen**, nadaljevali s krepitvijo **Mreže za energetske skupnosti**, podprli pa smo tudi več občin oziroma lokalnih iniciativ.
6. Nadaljevali smo z uspešnim sodelovanjem z Občino Hrastnik in Energetsko združenje Zeleni Hrastnik, ki je v letu 2025 ob naši podpori izvedla občni zbor in priključila v omrežje drugo skupnostno samooskrbno sončno elektrarno.
7. Opozorili smo na problem **energetske revščine med najemniki** in v spodbudo novim politikam pripravili

nabor dobrih praks odpravljanja energetske revščine v najemnih stanovanjih, ki je dostopen v slovenskem in angleškem jeziku.

8. Z uspešnim sodelovanjem s centri za socialno delo in Eko skladom smo spodbudili začetek **10 energetskih prenov domov** v Zasavju.

9. Začeli smo z iskanjem načinov, kako tudi v praksi preplesti dve temi, na katerih poglobljeno delamo že več let: **energetska revščina** in **energetske skupnosti**.

10. Leto dni po odpovedi referendumu o JEK2 smo v koaliciji NVO opozorili na nelegitimno pospeševanje projekta in izpostavili, da je pomemben del prehoda na obnovljive vire tudi spodbujanje energetskih skupnosti, ki predstavljajo resnično alternativo velikim, centraliziranim energetskim sistemom.

VEČ O PROGRAMU

Cilj projekta **Life COMET** (Coalitions for Community Energy Catalysation in Eastern EU) je izvesti celovito analizo stanja na področju energetske skupnosti v regiji, identificirati in deliti primere dobrih praks ter z zagovornimi aktivnostmi vplivati na **izboljšanje podpornega okolja za energetske skupnosti** in spodbujati sodelovanje ključnih nacionalnih deležnikov na področju energetske skupnosti.

Izpostavljam

Ključni dosežki v letu 2025 so bili **vzpostavitev spletne vstopne točke za energetske skupnosti**, **uspešen zaključek drugega projekta Energetske zadruge Zeleni Hrastnik** in **organizacija nacionalne konference o energetskih skupnostih** v sodelovanju z družbo Borzen.

Aktivnosti

1. Zaživela je **Mreža za energetske skupnosti**, v okviru katere smo organizirali zagovorniški sestanek s predstavniki Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, dve delavnici za krepitev zmogljivosti in uspešno prvo letno srečanje mreže. Za mrežo smo pripravili tudi kažipot za kratko-, srednje- in dolgoročen razvoj ter njen namen predstavili medijem. Do konca leta se je število članov mreže povečalo na 20, med njimi pa so tako energetske skupnosti kot podpirne organizacije: raziskovalne institucije, nevladne organizacije, podjetja, lokalne energetske agencije...
2. Udeležili smo se spomladanskega **Foruma energetskih skupnosti v Krakovu** in organizirali dve delavnici za prenos znanja med partnerji projekta in energetskimi skupnostmi ter pripravili **nabor orodij za razvoj in nadgradnjo energetskih skupnosti**.
3. Vzpostavili smo **vstopno točko energetske skupnosti.si**, s pomočjo katere smo podprli nekaj iniciativ in sodelovali na izobraževanjih družbe Borzen. Z Borzenom in Mestno občino Celje smo organizirali konferenco z naslovom »**Energetske skupnosti – prebivalci v središču energetskega prehoda**« – največje srečanje na temo energetskih skupnosti v Sloveniji doslej – ter predstavljali koristi združenih energetskih skupnosti na različnih drugih konferencah in srečanjih.
4. Podprli smo **Energetsko zadrugo Zeleni Hrastnik** pri izvedbi drugega projekta samooskrbne skupnosti **Novi dom Hrastnik**, v katero je poleg hrastniškega zdravstvenega doma vključenih šest bližnjih gospodinjstev. Sončna elektrarna na Zdravstvenem domu Hrastnik z močjo 100 kW je bila aprila priključena v omrežje.
5. Vključili smo se v pripravo socialnega načrta za podnebje, v sklopu katere smo organizirali tudi posvet za zainteresirano javnost in odločevalce, ter v proces priprave energetskega paketa za državljane (Citizens' Energy Package).

Cilji in načrti

- Izvajali bomo aktivnosti za odpravo ovir pri razvoju energetske skupnosti v regiji.
- Koordinirali bomo Mrežo za energetske skupnosti ter delali na vključevanju in opolnomočenju pomembnih nacionalnih deležnikov.
- Opravljali bomo zagovorniške dejavnosti, pripravljali orodja in metodologije ter nudili tehnično podporo za vzpostavljanje novih energetske skupnosti.

Partnerji in financer

Zelena energetska zadruga (ZEZ), Electra Energy Cooperative, Rescoop.eu, Tallinn University of Technology, SZOLIDÁRIS GAZDASAG KÖZPONT EGYESÜLET, Focus, društvo za sonaraven razvoj, PLZ Spółdzielnia, Cooperativa de Energie

Projekt sofinancira Evropska komisija iz programa LIFE.

VEČ O PROJEKTU

Ženske so premalo zastopane v procesih odločanja in vodstvenih strukturah, zlasti na področjih, ki veljajo za bolj tehnična, kot je energetika. V projektu EUWES (Empowering Underrepresented Women in the Energy Sector) smo obravnavali **vprašanje premajhne zastopanosti žensk na vodstvenih in vodilnih položajih v korporativnem sektorju energetskega podjetij** ter z analizo nacionalnih politik opredelili glavne ovire za ženske, zaposlene v energetskega sektorju.

Aktivnosti

1. Na uvodnem spletnem dogodku projekta WISE smo predstavili vlogo žensk v sodobnem energetskega modelu ter vpliv slednjega na enakost spolov, zlasti v povezavi z energetskega revščino in podnebnimi spremembami.
2. Na Srednji gradbeni, geodetski, okoljevarstveni šoli in strokovni gimnaziji smo izvedli dve delavnici na temo **vloge spolnih stereotipov pri izbiri poklicne poti** ter z mini komunikacijsko kampanjo predstavili pet zgodb uspešnih žensk s področij STEM v Sloveniji, saj bolj kot nasveti učijo zgledi.
3. V sodelovanju z Združenjem ONA VE in Predstavništvom Evropske komisije v Sloveniji smo organizirali okroglo mizo Krepitev enakosti v STEM in energetiki: za-vezništva za uspeh, ki je bila namenjena razpravi o izzivih in priložnostih za večjo vključenost žensk v tehniških in naravoslovnih poklicih, zlasti v energetskega sektorju. Dogodek je pospremila razstava »Pionirke znanosti, tehnologije in energetike«.
4. Sodelovali smo na zaključni projektni konferenci Povečanje enakosti spolov v evropskega energetskega sektorju v Zagrebu, kjer smo s strokovnjakinjami, vodjami in odločevalkami razpravljali o načinih za opolnomočenje žensk v energetiki ter spodbujanje deklet k izbiri poklicev na področjih STEM.

Cilji in načrti

Projekt se je zaključil marca 2025, vendar nadaljujemo z delom na področju vključevanja vidika spola v energetske in širše okoljske politike. Načrtujemo nove projekte, s katerimi bomo naslavljali strukturne neenakosti v okoljskega in energetskega sektorju ter krepili vlogo žensk v procesih odločanja.

Partnerji in financer

Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), Engineers Without Borders, Women Engage for a Common Future, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Projekt je financirala Evropska komisija iz programa Državlani, enakost, pravice in vrednote (CERV).

VEČ O PROJEKTU

Ogrevanje stavb in vpliv na kakovost zraka

Med glavnimi viri delcev PM₁₀ in PM_{2,5} sta promet in ogrevanje, pri čemer ima pomemben delež v Sloveniji zlasti razširjena raba peči na lesno biomaso. V projektu smo se zato osredotočili na obravnavo **okoljskih in zdravstvenih izzivov, povezanih z ogrevanjem na lesno biomaso**. Osrednji cilj je bil povečati ozaveščenost o škodljivih vplivih trdnih delcev na zdravje, še posebej tistih, ki nastajajo pri ogrevanju stavb. Splošno javnost smo ozaveščali o problematiki, spodbujali prehod na čistejše načine ogrevanja ter podpirali gospodinjstva pri uvajanju trajnostnih in dolgoročno vzdržnih rešitev.

Aktivnosti

1. Izvedli smo **meritve kakovosti notranjega zraka** v gospodinjstvih in ugotovili, da lahko z mehanskim prezračevanjem zmanjšamo vlago ter koncentracije CO₂ in radona, ne pa nujno tudi koncentracij delcev.
2. V treh občinah smo izvedli delavnice, na katerih smo z lokalnimi prebivalci razpravljali o onesnaženosti zraka. Iz lokalnih dogodkov sta izšla dva predloga ukrepov za spodbujanje zamenjave peči na lesno biomaso.
3. Organizirali smo nacionalni posvet **Zakaj nas delci iz prometa motijo, iz dimnika pa ne?** s približno 65 udeleženci iz znanstvene, zdravstvene, upravne in NVO sfere, ki je odprl poglobljeno razpravo o spregledani vlogi individualnih kurišč pri onesnaženju zraka.
4. Pripravili smo izobraževalno srečanje za novinarje za izboljšanje njihovega razumevanja problematike delcev, vloge medijev ter potreb po bolj jasnem, strokovnem in pravočasnem obveščanju javnosti. Tudi ARSO smo predstavili predloge za uporabnikom prijaznejše obveščanje ter dobre prakse iz tujine.
5. Naredili smo **video o pravilnem kurjenju**, pripravili **infografike o notranjih virih onesnaženja**, posneli **podkast** ter materiale razširjali po družbenih omrežjih.
6. Pripravili smo **komunikacijska priporočila za odločevalce in strokovno javnost** na podlagi analize neuspeha prepovedi peči na trda goriva v novogradnjah ter analize medijskega poročanja ob primerih večje onesnaženosti zraka.

Cilji in načrti

Projekt se je zaključil novembra 2025, z aktivnostmi pa nadaljujemo v okviru projekta **Ogrevanje in kakovost zraka 2.0**, ki se je začel decembra 2025 in v katerem bo poudarek na izboljšanju komuniciranja občin o kakovosti zraka v povezavi z individualnimi kurišči.

Partnerja in financerja

CIPRA, društvo za varstvo Alp, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Projekt je bil podprt s sredstvi Eko sklada in Ministrstva za okolje, podnebje in energijo.

VEČ O PROJEKTU

/ LIFE RENOVERTY

Projekt **Renoverty** (Home Renovation Roadmaps to Address Energy Poverty in Vulnerable Rural Districts) je naslavljal izziv **energetske revščine v gospodinjstvih na podeželju in v primestnem okolju v Srednji in Jugovzhodni ter Južni Evropi**. Spodbujali smo **energetsko prenovo stavb** z vzpostavljanjem metodološkega in praktičnega okvira za pripravo prenovitvenih načrtov ranljivih sosesk na finančno izvedljiv in družbeno pravičen način.

Aktivnosti

1. Pripravili smo štiri Kažipote energetske prenove domovanj, ki se soočajo z energetsko revščino na podeželju glede na različne tipe domovanj (enostanovniška hiša, stanovanje v večstanovnjaki stavbi, najemniška stanovanja, kolonije).
2. Ob podpori CSD-jev in LAS Zasavje smo izvedli dve srečanju z gospodinjstvi, ki jih pesti energetska revščina, na katerih smo predstavljali koristi energetskih prenov in subvencije Eko sklada za ranljiva gospodinjstva.
3. Pripravili smo dva sklopa priporočil za oblikovanje politik, ki ponujajo **konkretne rešitve za podporo energetske prenove domov in zmanjševanje energetske revščine**: Spodbujanje energetskih prenov gospodinjstev, ki se soočajo z energetsko revščino ter RENOVERTY in Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (EPBD) – Spodbujanje energetskih prenov ranljivih gospodinjstev.
4. Organizirali smo posvet Nadgradnja ukrepov za zmanjševanje energetske revščine, na katerem smo spodbudili razpravo o tem, kako enakopravno vključevati energetske revne v energetske skupnosti, kako zagotoviti medsektorski dialog in kako naslavlja energetska revščina v najemniških situacijah.
5. Organizirali smo dva posveta o točkah »vse na enem mestu« za lokalne in nacionalne deležnike ter v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije izvedli spletni seminar o vlogi občin pri naslavljanju energetske revščine.
6. Pripravili smo brezplačno spletno usposabljanje o soustvarjanju energetskih prenov na podeželju.

Cilji in načrti

Projekt se je zaključil oktobra 2025, vendar si bomo prizadevali razširiti model Kažipotov za energetske prenove v druge regije ter nadaljevali z zagovorništvom politik in ukrepov za učinkovito naslavljanje energetske revščine.

Partnerji in financer

Institute for European Energy and Climate Policy Stichting, University of Piraeus Research Center, Focus, društvo za sonaraven razvoj, Climate Alliance, European Leader Association for Rural Development, Instituto de Sistemas e Robótica, Reflex Környezetvédelmi Egyesület, Regionalna Energetska Agencija Sjeverozapadne Hrvatske, Tartu Regiooni Energiaagentuur, Asociacion Ecoserveis

Projekt je financirala Evropska komisija iz programa LIFE.

VEČ O PROJEKTU

Projekt **SOCIALNRG** (Sustainable Options for Community-based Low-income Renewable Energy) si prizadeva razviti **prilagodljiv pristop za boj proti energetske revščini v treh pilotnih socialnih stanovanjskih skupnostih v Sloveniji, Italiji in Belgiji**. Osredotoča se na spodbujanje sodelovanja za vzpostavitev ali **prilagoditev energetskih skupnosti**, spodbujanje izmenjave znanja in pripravo priporočil za odpravo ovir na ravni politik.

Aktivnosti

1. Sodelovali smo pri identifikaciji potreb in ključnih izzivov, s katerimi se soočajo stanovalci v večstanovanjski stavbi, ki je del pilotnega projekta v Sloveniji, ter načrtov naslavljanja teh izzivov. V ta namen smo sodelovali pri izvedbi fokusne skupine in dveh delavnic s stanovalci.
2. Spodbujali smo premagovanje sektorskih pogledov ter vključevanje lokalnih in regionalnih institucij, socialnih služb in organizacij v lokalni posvetovalni odbor, ki bo spremljal aktivnosti in rezultate projekta. Izvedli smo dve srečanju lokalnega posvetovalnega odbora.
3. Začeli smo z razvojem **načrta za model energetske skupnosti, ki bi odgovarjal potrebam ranljivim ranljivih stanovalcev v javnih najemniških stanovanjih**.

Cilji in načrti

- Na podlagi pilotnega primera bomo razvili načrt za vzpostavljanje **energetske skupnosti za socialni, združni in javni stanovanjski sektor**, ki bo odgovarjal na potrebe energetske revnih.
- V dialogu s stanovalci bomo na pilotni lokaciji razvili nove skupnostne prakse in vključujoč model upravljanja stavbe ter izvedli izobraževanja o učinkoviti rabi energije.
- Krepili bomo zmogljivosti lokalnih in regionalnih institucij ter lastnikov in upravljavcev javnih socialnih stanovanj v drugih regijah v državi in v drugih državah EU za vzpostavljanje energetskih skupnosti.

Partnerji in financer

Comité Européen de Coordination de l'Habitat Social, E'Nostra Societa Cooperativa, Finabita Spa, Focus, društvo za sonaraven razvoj, Inovacijsko-razvojni inštitut Univerze v Ljubljani, Klimaan, Rescoop Eu Asbl, Stanovanjsko podjetje za gospodarjenje z objekti d.o.o., Woonmaatschappij Rivierenland

Projekt financira Evropska komisija iz programa LIFE.

VEČ O PROJEKTU

V projektu **GENDER4POWER** (Generating Equity, Nurturing Diversity, Energising Resilience 4 Power Against Energy Poverty) si prizadevamo izboljšati pogoje in **energetsko učinkovitost v stavbah in gospodinjstvih, ki so prizadeta zaradi energetske revščine**. Pozitiven vpliv na blagostanje energetsko ranljivih posameznikov in posameznic želimo v projektu doseči s celovitimi rešitvami na področju obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti, ki se bodo osredotočale na njihove potrebe, upoštevale vidik spola ter zajemale znanje in izkušnje širokega kroga deležnikov. Ena izmed šestih demonstracijskih lokacij v projektu je Hrastnik, kjer se osredotočamo na vključevanje energetsko revnih gospodinjstev v energetske skupnosti.

Aktivnosti

1. Izvedli smo srečanja in intervjuje s številnimi ključnimi akterji na področju energetske revščine in energetskih skupnosti, ki so nam pomagali razumeti izzive, s katerimi se bomo spopadli v nadaljevanju projekta.
2. Pripravili smo poročilo o pobudah državljanov v boju proti energetske revščini s poudarkom na **vlogi energetskih skupnosti v boju proti energetske revščini v Sloveniji** ter poročilo o izzivih in ovirah pri uresničevanju ciljev energetske prenove v ranljivih gospodinjstvih.
3. Izbrali smo dve **ambasadorki** projekta v Sloveniji, s katerima smo začeli zbirati ideje za **energetsko skupnost v Hrastniku**, ki bo vključevala ranljive skupine in ki bo v procesu oblikovanja enakopravno vključevala ženske.

Cilji in načrti

- Skupaj z lokalnimi prebivalci v Hrastniku bomo raziskali, kateri model vključevanja ranljivih skupin v energetske skupnosti je najprimernejši za lokalno okolje.
- Usposobiti želimo lokalne akterje za komuniciranje in izvajanje strukturnih ukrepov za zmanjšanje energetske revščine.
- Nadaljevali bomo z ozaveščanjem in izobraževanjem energetsko ranljivih in različnih deležnikov, ki so odgovorni za ukrepe proti energetske revščini na lokalni ravni.
- Sodelovali bomo pri pripravi priporočil za politične odločevalce na nacionalni in evropski ravni.

Partnerji in financer

Wirtschaft und infrastruktur GMBH & CO Planungs, Women Engage for a Common Future, Austrian Energy Agency, D'Enginyeria Sense Fronteres, Electra Energy Cooperative, Viešoji įstaiga »Atnaujinkime miesta – Amiestas«, B-NK GMBH, Energetska skupnost La Bordeta, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Projekt financira Evropska komisija iz programa LIFE.

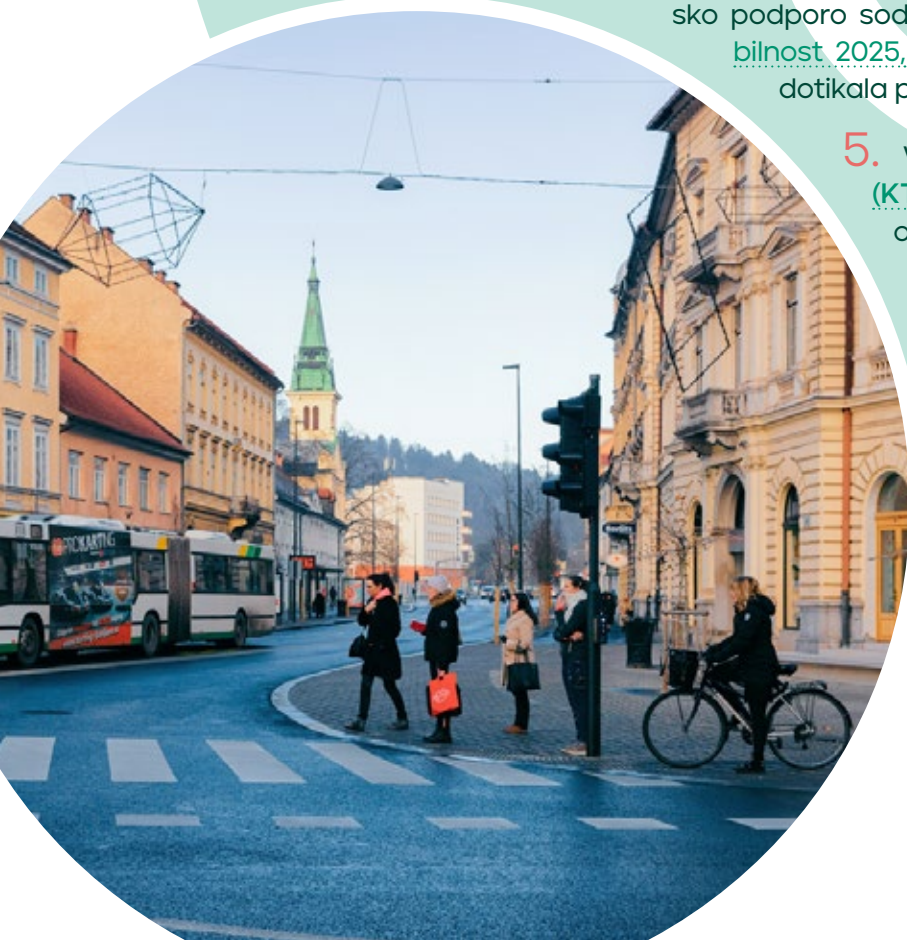
VEČ O PROJEKTU

Mobilnost

V sodelovanju z evropskimi in slovenskimi mrežami ter organizacijami se aktivno vključujemo v procese prometnega načrtovanja in zagovarjamo **okolju prijazne in pravične rešitve v prometu**, ki je z vidika podnebnih sprememb in toplogrednih plinov eden najbolj problematičnih sektorjev. Medtem ko smo se v preteklih letih borili za ambiciozne prometne politike na nacionalni in evropski ravni, so se v letu 2025 pojavile resne grožnje slabitve zelenega prehoda in tistih načrtov, ki smo jih pozdravili v preteklosti, na primer omilitve prepovedi prodaje avtomobilov z notranjem zgorevanjem od leta 2035.

Ključne aktivnosti

1. Pridobili smo status delovanja v javnem interesu na področju trajnostne mobilnosti, s pretežnim delovanjem na podpodročjih javnega potniškega prometa, hoje, kolesarjenja in drugih oblik mobilnosti, ki manj obremenjujejo okolje.
2. Vključevali smo se v zagovorniške aktivnosti organizacije Transport & Environment in mreže Clean Cities, pri čemer pozdravljamo, da se je v septembru 2025 odprlo njeno predstavništvo za Srednjo in Vzhodno Evropo, saj se na tem območju soočamo z drugačnimi izzivi v prometu kot na zahodu Evrope.
3. Odzvali smo se na socialni načrt za podnebje s priporočili in predlogi ukrepov za zmanjševanje prevozne in energetske revščine.
4. Z Ministrstvom za okolje, podnebje in energijo smo z vsebinsko podporo sodelovali pri kampanji Evropski teden mobilnost 2025, ki se je v letu 2025 (in se bo tudi letos) dotikala problematike prevozne revščine.
5. V Koaliciji za trajnostno prometno politiko (KTPP) smo se odzvali na poročilo EEA glede onesnaženosti zraka v Ljubljani, na podaljševanje veljavnosti vinjet zaradi zastojev in na komuniciranje ukinjanja avtobusnih linij ter pripravili stališče glede delovanja DUJPP.
6. Kot člani European Passengers Federation smo sodelovali pri zagovorništvu boljših storitev v javnih prevozech. Junija smo se udeležili njihove letne konference v Veliki Britaniji in sodelovali v tematskem sklopu Ženske v prometu.

7. Še bolj smo se poglobili v področje **prevozne revščine**. Izšla je knjiga Prevozna revščina v Sloveniji, z ekonomisti pa smo pripravili Študijo ekonomskih in političnih vplivov na trenutno in prihodnje stanje prevozne revščine.
8. Ovrgli smo sedem mitov, ki krožijo o različnih vidikih razogljčenja prometa, da bi to temo približali javnosti, poleg tega pa smo predstavili še različne vidike dobavne verige baterij za električna vozila.
9. Predstavnica Focusa je sodelovala v podkastu Zelena luč o mobilnosti 21. stoletja na Valu 202 in pri ustanovitvi Društva potnikov Slovenije – prvega društva, ki zagovarja potrebe potnikov v Sloveniji.

VEČ O PROGRAMU

/ Premagovanje mobilnostne revščine v dobi zelenega prehoda: pristop raziskav mešanih metod

Cilj projekta je združiti raziskave prevozne revščine tako z mikro kot tudi makro vidika, kar bo omogočilo bolj celovito razumevanje tega vprašanja. Na mikro ravni lahko preučevanje prevozne revščine omogoči vpogled v življenjske izkušnje posameznikov, ki jih to vprašanje najbolj prizadene, in razumevanje njihovih potreb. Na makro ravni pa lahko preučevanje prevozne revščine omogoči vpogled v širše družbene, gospodarske in okoljske dejavnike, ki prispevajo k temu vprašanju.

Aktivnost

1. Pripravili smo načrt identifikacije skritih dejavnikov, ki vplivajo na prevozno revščino, s socialno-konstruktivističnim pristopom ter izvedli polstrukturirane intervjuje z izbranimi posamezniki.

Cilji in načrti

Napisali bomo znanstveni članek o dejavnikih skrite prevozne revščine in ga predstavili na različnih dogodkih. Pri tem bomo uporabili pristop mešanih raziskovalnih metod, ker je prevozna revščina zapleteno in večplastno vprašanje, ki lahko na posameznike in gospodinjstva vpliva na različne načine.

Partnerji in financer

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Inštitut za ekonomska raziskovanja, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani

Projekt financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

VEČ O PROJEKTU

/ Prometne politike in prevozna revščina

Projekt se je osredotočal na problem prevozne revščine, zlasti na podeželju, kjer je manj prometnih alternativ, obenem pa smo spodbujali ambiciozne politike na področju kakovosti zraka in vozil. Rezultati naših prejšnjih raziskav o **prevozni revščini** v Sloveniji in petih vzhodnoevropskih državah (Slovaška, Madžarska, Hrvaška, Romunija, Bolgarija) so pokazali, da je izboljšanje javnega prevoza, zlasti na podeželju, ena izmed najučinkovitejših sistemskih rešitev za izboljšanje mobilnosti prebivalstva. V letu 2025 smo se udeležili številnih konferenc v Sloveniji in po Evropi, raziskovali ranljive skupine prebivalstva, sledili pripravi slovenskega socialnega načrta za podnebje ter z našimi dejavnostmi izpostavili, da dohodki vplivajo na stanje prevozne revščine: nižji dohodki pomenijo večjo verjetnost prevozne revščine.

Izpostavljamo

V sodelovanju s strokovnjaki ekonomisti smo pripravili **Študijo ekonomskih in političnih vplivov na trenutno in prihodnje stanje prevozne revščine**, ki osvetljuje pomembne razlike v prevozni revščini med dohodkovnimi skupinami. V gospodinjstvih z nižjimi dohodki izdatki za prevoz pogosto predstavljajo več kot četrtno proračuna.

Aktivnosti

1. Zagovarjali smo ambiciozne politike na področju zraka in vozil, opozarjali smo na **negativne vidike naraščajoče višine novih avtomobilov** in na **skrito porabo priključnih hibridov** ter pogledali v **dobavno verigo baterij za električna vozila**.
2. Študijo ekonomskih in političnih vplivov na trenutno in prihodnje stanje prevozne revščine, ki temelji na podatkih Statističnega urada RS, smo med drugim predstavili na **Statističnem dnevu z raziskovalci**.
3. Sodelovali smo na **konferenci European Passengers Federation (EPF)** v Swindonu v Veliki Britaniji, in sicer s prispevkom na temo **žensk v prometu in prevozne revščine**. Naše delo na področju prevozne revščine smo predstavili tudi na konferenci Mednarodne zveze za javni prevoz (UITP) in Evropskega odbora regij z naslovom *Tackling Transport Poverty: A Collaborative Approach to Achieving Accessible and Affordable Mobility for All*.
4. Zavzemali smo se za krepitev javnega potniškega prometa za zmanjševanje prevozne revščine, med drugim s sodelovanjem v strokovnem svetu Družbe za upravljanje javnega potniškega prometa (DUJPP), v skupini za pripravo Državne cestne prometne strategije.
5. V okviru procesa sprejemanja nacionalnega socialnega podnebnega načrta, ki je podlaga za črpanje sredstev iz Socialnega sklada za podnebje, smo se skupaj z drugimi organizacijami odzvali in pripravili priporočila z **našim naborom ukrepov na področju prometa in energije**, ki prispevajo k zmanjšanju izpustov in drugih okoljskih pritiskov brez da bi pri tem poglobljali družbene neenakosti.

Projekt se je zaključil decembra 2025, vendar se v nekoliko drugačni obliki nadaljuje tudi v letu 2026.

Financer

Aktivnosti je financirala Evropska podnebna fundacija.

Namen projekta **Zmanjševanje energetske in prevozne revščine s poudarkom na starejših in ženskah (ZENPRE)** je pomagati ljudem, ki se soočajo z energetsko in prevozno revščino, pri čemer je poseben poudarek namenjen starejšim in ženskam. Projekt temelji na boljšem razumevanju njihovih vsakdanjih potreb in izzivov na področju rabe energije in mobilnosti. Predstavniki ranljivih skupin imajo na voljo svetovanje in podporo za manjše spremembe v vsakdanjem vedenju, s katerimi lahko zmanjšajo stroške energije in prevoza ter izboljšajo kakovost življenja. Hkrati v okviru projekta deležnike in strokovne akterje usposabljam, da bodo lahko s krepitvijo znanja, boljšim povezovanjem in učinkovitejšim svetovanjem ranljivim skupinam dolgoročno prispevali k izboljšanju njihovega položaja. Ker želimo doseči sistemsko ureditev področja, pridobljene izkušnje in znanje prek zagovorniških aktivnosti delimo z odločevalci.

Aktivnosti

1. Z Regionalno razvojno agencijo za Koroško smo organizirali **regijsko srečanje ključnih deležnikov na temo energetske in prevozne revščine** v Dravogradu, z Regionalno razvojno agencijo Zeleni kras pa regijsko srečanje v Postojni. Dogodka sta bila namenjena izmenjavi dobrih praks ter razpravi o izzivih in rešitvah za izboljšanje sodelovanja med lokalnimi akterji pri podpori ranljivim skupinam. Udeleženci so poudarili pomen sistemske podpore in povezovanja na lokalni ravni, kar je bilo vključeno tudi v priporočila za oblikovanje nacionalnih ukrepov v okviru Socialnega sklada za podnebje.

2. V Evropskem tednu mobilnosti 2025 smo v Kranju izvedli **skupinsko svetovanje za starejše**, na katerem smo slednjim predstavili uporabne nasvete za soočanje z neugodnimi razmerami na področju oskrbe z energijo v gospodinjstvu ter možnosti za pomoč pri iskanju ustreznih prevozov.

3. Z zavodom Sopotniki smo snovali in zbirali podatke za **spletno aplikacijo**, ki bo namenjena informiranju ranljivih skupin o ukrepih za reševanje energetske in prevozne revščine.

Cilji in načrti

- Izsledke poglobljenih intervjujev in kvantitativne analize bomo predstavili v publikaciji.
- Za mobilnostno in energetske svetovanje po konceptu, ki smo ga razvili, bomo usposobili deležnike, ki so v neposrednem stiku z ranljivimi skupinami.
- Lansirali bomo spletno aplikacijo za pomoč pri energetske in mobilnostnem svetovanju.
- Ukvarjali se bomo z zagovorništvo smiselnih ukrepov ter povezovali različne akterje na lokalni in nacionalni ravni s področja prometa, energije in socialnih zadev.

Partnerji in financerja

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Zavod Sopotniki, Forum za enakopravni razvoj – FER

Projekt sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

VEČ O PROJEKTU

Preobrazba prometa: podnebni ukrepi v službi družbene pravičnosti

Projekt je namenjen opolnomočenju nacionalnih in lokalnih deležnikov na Češkem in v Sloveniji za oblikovanje **vključujočih in pravičnih prometnih politik** v okviru zelenega prehoda. S spodbujanjem razumevanja in podpore ukrepom razogljčenja med ranljivimi skupinami in širšo javnostjo prispeva k zmanjševanju prevozne revščine ter k bolj dostopni in trajnostni mobilnosti.

Aktivnosti:

1. Pripravili smo publikacijo **Razbijamo mite: razogljčenje prometa** , v kateri smo na poljuden in dostopen način naslovili najpogostejše napačne predstave o razogljčenju prometnega sektorja.
2. Organizirali smo okroglo mizo s predstavniki občin Ljubljanske urbane regije, na kateri smo razpravljali o ovirah na lokalni ravni, ki preprečujejo uspešno reševanje problematike prevozne revščine.

Cilji in načrti

- Organizirali bomo študijsko ekskurzijo za predstavnike čeških občin na Koroško, kjer si bomo ogledali dobre prakse na področju naslavljanja prevozne revščine v redko poseljenih podeželskih območjih.
- Organizirali bomo študijsko ekskurzijo za predstavnike slovenskih občin v Južno Moravsko na Češkem, kjer si bodo ogledali dobre prakse reševanja prevozne revščine in spodbujanja trajnostne mobilnosti.
- Analizirali bomo 40 občinskih celostnih prometnih strategij z vidika prevozne revščine in izsledke predstavili v publikaciji.
- Izdali bomo publikacijo z dobrimi praksami na področju preprečevanja prevozne revščine, ki bo vsebovala tako primere iz slovenskega kot tudi primere iz češkega prostora.
- Krepi bomo zagovorništvo ter povezovanje različnih akterjev na področju prometa za učinkovito implementacijo ukrepov za zmanjševanje prevozne revščine.

Partnerja in financer

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Centrum pro dopravu a energetiku (CDE)

Projekt sofinancira Evropska podnebna iniciativa EUKI, instrument za financiranje projektov nemškega Zveznega ministrstva za okolje, podnebno ukrepanje, varstvo narave in jedrsko varnost (BMUKN).

VEČ O PROJEKTU

Partnerstvo za okolje in zdravje 3.0

V Partnerstvu za okolje in zdravje (POZ) 3.0 smo cilje preteklih projektov POZ nadgradili z aktivnostmi za **ozaveščanje mladih o področjih okolja in zdravja**, da bi povečali razumevanje povezave med tema dvema področjema in spodbudili aktivno participacijo v projektnih aktivnostih. Okrepili smo delovanje na področju neformalnega izobraževanja mladih ter spodbujali njihovo aktivno participacijo pri reševanju problematik s področij okolja in zdravja, predvsem na področjih prilagajanja podnebnim spremembam, kakovosti zraka in uporabnosti zelenih površin.

Aktivnosti

1. Zaključili smo še z zadnjo lokalno pobudo – učitelj in učenci OŠ Brinje Grosuplje so po meritvah črnega ogljika predlagali ukrep postavitve stojal za kolesa, ki je bil izveden junija 2025.

2. Pripravili in objavili smo članek *Uvajanje teme onesnaženost zraka v osnovne šole z izkustvenim učenjem – predstavitev primera.*

Projekt se je zaključil septembra 2025.

Partnerji in financer

MZTR – Mladinsko združenje za trajnostni razvoj, Inštitut za zdravje in okolje, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Aerosol Magee Scientific, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Projekt je financiralo Ministrstvo za zdravje v okviru programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025.

VEČ O PROJEKTU

Globalna odgovornost in pravičnost

V programu **Globalna odgovornost in pravičnost** smo osrednjo pozornost na področju politik namenili politikam o odgovornosti podjetij. V letu 2025 je prišlo do oslabitve zakonodaje EU na področju človekovih pravic in okolja. Vsebinsko ošibljene so bile številne direktive, katerih cilj je odgovornost podjetij za spoštovanje človekovih pravic, pravic delavcev in okolja ter njihov prispevek k emisijam toplogrednih plinov in s tem povzročanju podnebnih sprememb. Kljub temu bomo nadaljevali z aktivnim delom, zlasti v luči prihajajočega prenosa **direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnosti (CSDDD)** v nacionalno zakonodajo, pri čemer bomo zagovarjali učinkovito varstvo okolja in človekovih pravic. Ukvarjali smo se tudi z **uredbo o kritičnih surovinah (CRM)** in trgovinskim sporazumom **EU-Mercosur**.

Ključne aktivnosti

1. Aktivno smo se vključili v spremljanje in odzivanje na zakonodajni proces sprejemanja direktive **Omnibus I**, ki jo je Evropska komisija predlagala januarja 2025 z namenom poenostavitve direktive CSDDD, pri čemer smo tesno sodelovali z evropsko mrežo Evropska koalicija za korporativno pravičnost (ECCJ). Skupaj z drugimi nevladnimi organizacijami v Sloveniji smo objavili [javni poziv slovenski vladi](#), naj Slovenija v Svetu EU zaščiti ključne elemente varstva človekovih pravic in okolja, vzpostavljene z direktivo CSDDD.
2. Skupaj z mladimi, podeželsko mladino in okoljevarstveniki smo aktivno [opozarjali](#) na škodljive učinke **trgovinskega sporazuma EU-Mercosur** in se udeležili

tudi srečanj parlamentarnih odborov, kjer smo predstavljali stališča Focusa. V zvezi s tem smo večkrat [pozivali Vlado RS](#) in naše [evropske poslance](#), javno objavljali [mnenja](#) ter se odzivali na številne prošnje medijev za izjave in intervjuje.

3. V okviru raziskovalnega projekta **Spoštovanje človekovih pravic med slovenskimi podjetji** smo mentorirali [študente Ekonomske in Pravne fakultete](#) pri raziskovanju spoštovanja človekovih pravic v slovenskih podjetjih.

4. Pripravili smo [pravno analizo pripravljenosti Slovenije na prenos zakonodaje na področju odgovornosti podjetij](#) in že četrto [analizo poročanja slovenskih podjetij o skrbnem pregledu na področju človekovih pravic](#), ki ponovno potrjuje nezadostnost prostovoljnih zavez.

5. **Ozadje hrane na naših krožnikih** smo razkrivali v 7. izdaji publikacije **Etični potrošnik** z naslovom [Lačni pravice](#), na naših družbenih omrežjih **Futr za Jutr**, v sodelovanju z [Zvezo potrošnikov Slovenije](#), z Radiem Študent v [podkastih](#) Futr za jutro ter z Multimedijским centrom RTV Slovenija v rubriki [Zeleni petek](#).

6. V okviru **Festivala migrantskega filmskega festivala** smo v sodelovanju s Slovensko filantropijo in Kinodvorom organizirali [projekcijo](#) dokumentarnega filma *Nabiralci (The Pickers)* in [pogovor](#) z gostoma Eleno Stancu in Cosminom Bumbuțom, ki že več let dokumentirata življenje romunskih migrantskih delavcev po Evropi.

[VEČ O PROGRAMU](#)

/ Ekonomska pravičnost – odgovornost podjetij

V okviru projekta smo se osredotočili na **delo na področju pravne odgovornosti podjetij**. Aktivno smo sodelovali v evropskem združenju nevladnih organizacij ter prispevali k raziskovalnemu, ozaveščevalnemu in zagovorniškemu delu v povezavi z direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti (CSDDD) in direktivo Omnibus I, s katero je Evropska komisija posegla v ključne elemente zakonodaje na področju odgovornosti podjetij. Delo na področju pravne odgovornosti podjetij smo povezovali tudi s konkretnimi primeri iz sektorja kritičnih naravnih surovin.

Aktivnosti

1. Ob zakonodajnem procesu direktive Omnibus I smo sodelovali pri oblikovanju zagovorniške in komunikacijske kampanje nevladnih organizacij na ravni Evropske unije.
2. Koordinirali smo pripravo stališč nevladnih organizacij in predstavnikov delavcev in delavk v Sloveniji. Objavili smo javno pismo vladi, predstavljali stališča ter organizirali srečanja z različnimi deležniki – od odločevalcev do predstavnikov podjetij.
3. Stališča smo posredovali slovenskim poslancem Evropskega parlamenta in se sestali z odločevalci na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport ter Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve.
4. Z namenom priprave strategije za prenos direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti v slovenski pravni red smo v sodelovanju z Varuhom človekovih pravic organizirali meddeležniški posvet.
5. Pripravili smo pravno analizo pripravljenosti Slovenije na prenos zakonodaje na področju odgovornosti podjetij, ki se osredotoča na tri področja: načrte za podnebni prehod, civilno odgovornost in dostop do sodišč ter oblikovanje in delovanje upravnega organa. Analizo je izvedel Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja.
6. Pripravili smo že četrto analizo poročanja slovenskih podjetij o skrbnem pregledu na področju človekovih pravic, ki ponovno potrjuje nezadostnost prostovoljnih zavez.

Projekt se je zaključil novembra 2025.

Partnerji in financerja

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Pravična trgovina Slovenija, PIC – Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja

Projekt sta financirali fundaciji Wellspring in Oak v okviru mreže Friends of the Earth Europe.

VEČ O PROJEKTU

Odgovornost podjetij za človekove pravice in okolje v Evropi

V okviru projekta krepimo zmogljivosti civilne družbe za skupno in učinkovito zagovarjanje strožje zakonodaje na področju odgovornosti podjetij. Glavni cilj prve polovice projekta je bil z aktivnim vključevanjem v zakonodajni proces direktive Omnibus ter z izmenjavo znanj in stališč v evropski mreži nevladnih organizacij in med različnimi deležniki zagotoviti, da bo direktiva Omnibus I ohranila ključne elemente varstva človekovih pravic in okolja, kot jih predvideva direktiva o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnosti (CSDDD). V drugi polovici projekta se osredotočamo na ustvarjanje podpornega okolja za delovanje civilne družbe. To vključuje poglobljeno razumevanje obstoječega regulativnega okvira ter koordinirano vključevanje civilne družbe v proces prenosa direktive CSDDD v nacionalno zakonodajo.

Aktivnosti

1. V okviru zagovorniške kampanje smo slovenske odločevalce pozivali k podpori čim bolj ambicioznih določil direktive Omnibus I med glasovanji v Evropskem parlamentu in Svetu EU ter poudarjali pomen aktivnega vključevanja slovenskih deležnikov v zakonodajni proces. Skupaj z drugimi nevladnimi organizacijami v Sloveniji smo objavili javni poziv Vladi RS, naj Slovenija v Svetu EU zaščiti ključne mehanizme varstva človekovih pravic in okolja, vzpostavljene z direktivo CSDDD.
2. S skupnim oblikovanjem javnih pobud ter z organizacijo in sodelovanjem na dogodkih smo okrepili mrežo različnih deležnikov, vključno s sindikati, nevladnimi organizacijami, izobraževalnimi ustanovami, Varuhom človekovih pravic RS in podjetji, ter vzpostavili podlago za nadaljnje sodelovanje.
3. V okviru sodelovanja z mediji smo prispevali k okrepitvi poročanja o družbeni odgovornosti podjetij, ki presega zgolj zeleno zavajanje, ter k večji in poglobljeni medijski pozornosti na to področje.

Cilji in načrti

- V sodelovanju s Pravnim centrom za varstvo človekovih pravic in okolja bomo izdali praktični vodnik za civilno družbo, ki bo nudil usmeritve za uporabo razpoložljivih pravnih in drugih orodij v primerih kršitev človekovih pravic ali okoljskih standardov s strani podjetij.
- Na podlagi sprejete direktive Omnibus I bomo posodobili pravno analizo za prenos direktive CSDDD v slovenski pravni red, s poudarkom na načrtih za podnebni prehod, civilni odgovornosti in dostopom do sodišč ter oblikovanjem in delovanjem upravnega organa.
- V sodelovanju z Varuhom za človekove pravice in Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani bomo organizirali seminar [Odgovornost in dolžna skrbnost pri poslovanju podjetij v Sloveniji](#).
- V sodelovanju z drugimi organizacijami civilne družbe v Sloveniji bomo nadaljevali z zagovorniškiimi aktivnostmi v procesu transpozicije direktive CSDDD v slovensko zakonodajo.

Financer

Projekt financira European Coalition for Corporate Justice.

[VEČ O PROJEKTU](#)

Projekt Re:Booting the food system si prizadeva za bolj vključujočo družbo z razvitim občutkom skupne odgovornosti za trajnostne prehranske verige. S projektom želimo ozavestiti in mobilizirati mlade v EU, da postanejo nosilci sprememb v globalnem prehranskem sistemu. Konzorcij 14 organizacij s področij okolja, človekovih pravic in mladinskega dela si prizadeva za trajnostne in pravične rešitve, ki bodo podprle pravičen prehod v prehranskem sektorju.

Aktivnosti

1. Izvedli smo številne **delavnice globalnega učenja** na srednjih šolah, na Oddelku za psihologijo Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije (FAMNIT) ter v okviru predmeta *Hrana in družba* na Fakulteti za družbene vede (FDV). V sodelovanju z mladinsko organizacijo Mladi zmaji smo v Ljubljani organizirali kar tri **Zmajevske disko juhe**, kjer so mladi skozi pogovor, skupno kuhanje in glasbo razpravljali o trajnostnih prehranskih praksah.
2. Tri mladinske organizacije so v okviru projekta izvajale **aktivnosti za mlade** na temo trajnostnih in etičnih prehranskih sistemov. Z Mladinskim svetom Slovenije smo organizirali participativni dogodek na temo COP30 v Braziliji.
3. Udeležili smo se več dogodkov, povezanih z odgovornostjo podjetij, zelenim javnim naročanjem in ekološkim kmetijstvom.
4. Izdali smo 7. številko publikacije **Etični potrošnik** z naslovom »Lačni pravice«, ki obravnava ključne izzive sodobnega prehranskega sistema, vplive kmetijstva na okolje ter pomen trajnostnih in odgovornih izbir. Publikacija je izšla tako v [tiskani](#) kot v [spletni obliki](#), da bi bila dostopna širšemu krogu bralcev.
5. Zaključili smo z **raziskavo o ekoanksioznosti med mladimi**, s poudarkom na mladih s podeželja. Poročilo o izsledkih raziskave bo objavljeno v letu 2026.
6. V sodelovanju z gostoma iz Romunije, raziskovalno novinarko Eleno Stancu in fotoreporterjem Cosminom Bumbuțom, smo osvetljevali zgodbe z evropskih polj in iz življenj migrantskih delavcev. V okviru **Festivala migrantskega filma** smo v sodelovanju s Slovensko filantropijo in Kinodvorom organizirali [projekcijo](#) dokumentarnega filma Nabiralci (*The Pickers*) in [pogovor](#) z Eleno in Cosminom, ki že več let dokumentirata življenje romunskih migrantskih delavcev po Evropi.
7. Podprli smo več mladinskih organizacij pri izvajanju dogodkov in Disko juh. V sodelovanju z MKC Maribor smo organizirali [dogodek](#) o trajnostnih prehranskih sistemih s Srednjo in Višjo šolo za gostinstvo in turizem. Mlade smo podprli tudi s sofinanciranjem [kampanje na temo trajnostnega prehranskega sistema in agroekologije](#), ki sta jo skupaj izvedli mreži Brez izgovora in Slovenska podeželska mladina s podporo društva Lojtra.
8. Z Zvezo potrošnikov Slovenije smo [odstirali zgodbe](#), ki se skrivajo za našimi krožniki, ter javnost predčasno seznanili z [izsledki testiranja zamrznjenih jagod](#), pri katerih smo odkrili prisotnost prepovedanih pesticidov.

Cilji in načrti

- Delali bomo na politikah, ki so povezane z odgovornostjo podjetij, vključno z direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti (CSDDD) in z uredbo o kritičnih surovinah (CRM).
- Pripravili bomo zaključno poročilo raziskave o stališčih mladih do etične hrane.
- Izdali bomo priročnik za učitelje in druge izobraževalce na temo trajnostne prehrane in sistemskih izzivov.
- Izvedli bomo več izobraževalnih dogodkov, sodelovali s (filmskimi) festivali, gostili potujočo razstavo ter podpirali mlade pri organizaciji lastnih dogodkov.

Partnerji in financer

Focus, društvo za sonaraven razvoj, CIR – Romero initiative, Action Aid Denmark, Action Aid France, BUNDjugend: Jugend im Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V., CEEweb for Biodiversity, European Coordination Via Campesina, Asociația Maibine, MANI TESE ONG ONLUS, Südwind – Verein für Entwicklungspolitik und Globale Gerechtigkeit, Le Mouvement Rural de Jeunesse Chrétienne, International Movement of Catholic Agricultural and Rural Youth – Europe, Tudatos Vásárlók Közhasznú Egyesülete, Association of Conscious Consumers, We World

Projekt sofinancira Evropska komisija iz programa DEAR.

VEČ O PROJEKTU

Moja aktivistična revolucija (revolucija 7.0)

Projekt **Moja aktivistična revolucija 7.0** vključuje delavnice, konference in participativne dogodke za mlade v štirih državah – v Sloveniji, Italiji, Avstriji in na Poljskem. Mladi so v okviru nacionalnih delavnic, spletnega srečanja, mladinskih konferenc v Ljubljani in Krakovu ter platforme za e-demokracijo sooblikovali mladinski manifest. Zaključni manifest so v letu 2025 predstavili na srečanju v Evropskem parlamentu v Bruslju. Posebno pozornost smo namenili **vključevanju marginaliziranih mladih**. Projekt spodbuja **politično participacijo** in **aktivno vključevanje mladih v demokratične procese** ter jim omogoča neposreden dialog z odločevalci na nacionalni in evropski ravni.

Aktivnosti

1. Skupina mladih je organizirala mladinsko konferenco v Ljubljani z 80 udeleženkami in udeleženci, se udeležila mednarodne konference, na katero je odpotovalo 20 mladih iz Slovenije, ter aktivno sodelovala pri uporabi portala za e-demokracijo. Mladi so vodili tudi celoten proces oblikovanja mladinskega manifesta – od vsebinskih razprav do usklajevanja skupnih stališč.

Cilji in načrti

- V Evropskem parlamentu v Bruslju bodo mladi predstavili mladinski manifest.
- Projekt bomo zaključili s procesom evalvacije na srečanju na Dunaju.

Partnerji in financer

Sudwind, Buy Responsibly Foundation, We World, Brez izgovora Slovenija (No Excuse), Legebitra, Verband Österreichischer Volkshochschulen, C.S.A.P.S.A. SOCIETA' COOPERATIVA SOCIALE, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Projekt je sofinancirala Evropska komisija iz EU programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV).

VEČ O PROJEKTU

FUTR ZA JUTRO

Cilj projekta Futr za jutro je reševanje izzivov trajnostne prehrane ter ozaveščanje o vplivu prehranskega sistema na okolje in družbo. Namen projekta je predvsem mladim približati razumevanje prehranskih sistemov ter jih spodbuditi k aktivnemu razmisleku in sodelovanju pri oblikovanju bolj trajnostne prehranske prihodnosti. Projekt povezuje medijsko delo, mladinsko participacijo, organizacijo dogodkov za mlade ter kampanje na družbenih omrežjih.

Aktivnosti

1. S ciljem približati mladim problematiko trajnostne prehrane smo v sodelovanju z Radiem študent zasnovali podkaste Futr za jutro. V okviru znanstvene redakcije je nastalo 12 poglobljenih radijskih oddaj, ki so bile predvajane v etru in hkrati objavljene v obliki podkastov.
2. V sodelovanju z Multimedijskim centrom RTV Slovenija smo v rubriki Zeleni pe-tek pripravili in objavili 12 vsebinskih prispevkov na temo trajnostne prehrane, ki so vključevali tudi novinarske prispevke in infografike.
3. Upravljalni smo profila Futr za jutro na omrežjih Instagram in Facebook – vodi ju Dora, ki je med drugim v okviru mladinske ekspedicije v Tanzaniji raziskovala vpletenost mladih v agroekologijo. Na splošno pa smo na omenjenih profilih razkrivali ozadje hrane in se z znanimi osebami pogovarjali o trajnostnih pristopih v domači kuhinji.
4. V sodelovanju z mladinskimi organizacijami smo izvedli tudi sedem Disko juh, dogodkov, kjer so mladinski centri in organizacije v lokalnih okoljih v participativnem procesu približale mladim problematiko trajnostne prehrane.
5. V okviru Festivala Mladi Maribor 2025 in Tedna globalnega učenja smo v Mariboru organizirali dogodek za dijake in študente, kjer smo z mladinskimi in okoljskimi organizacijami ter s predstavniki šol in občine razmišljali o tem, kako spodbuditi mlade k večji aktivnosti pri oblikovanju trajnostne prehranske prihodnosti.

Cilji in načrti

- V sodelovanju z Radiem Študent bomo nadaljevali z rednimi mesečnimi podkasti Futr za jutro.
- Upravljalni bomo IG in FB profila Futr za jutro.
- Objavili bomo vodič po trajnostni hrani.

Partnerji in financerja

Radio Študent, Zavod Kersnikova; pridruženi: MMC RTV Slovenija, Pravična trgovina Slovenija

Projekt sofinancirata Eko sklad ter Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

VEČ O PROJEKTU

Presečno

INCITE-DEM

Glavni cilj projekta **INCITE-DEM** (Inclusive Citizenship in a world in Transformation: Co-Designing for Democracy) je **okrepiti vključujočo udeležbo in državljansko udejstvovanje**, hkrati pa **širiti demokratične inovacije** in mehanizme dinamičnih povratnih informacij med državljani in institucionalnimi akterji v predstavniških demokracijah. Projekt je na podlagi raziskav v praksi preizkušal vključujoče oblikovalske procese za demokratične inovacije, in sicer z vzpostavitvijo tako imenovanih **laboratorijev za demokracijo** v šestih državah. Izkušnje in raziskave so se prenesle v **politične smernice in načrte za trajnostno, vključujočo in inovativno demokracijo** v spreminjajočem se svetu.

Aktivnosti

1. Izvedli smo spletni **laboratorij demokracije**, v katerem je sodelovalo 36 ljudi. Ti so ocenjevali različne predloge demokratičnih inovacij, med drugim koncept t. i. državljanske denarnice in državljanskega kompleta za vstop v demokracijo.
2. V Ljubljani smo organizirali interaktivni forum z naslovom **Državljeni na novo oblikujejo demokracijo**. Na dogodku so odločevalci in predstavniki civilnih iniciativ presojali izvedljivost demokratičnih inovacij, zasnovanih v okviru demokratičnih laboratorijev. Udeleženci z izkušnjami vključevanja v odločevalske procese so ocenjevali šest modelov oziroma predlogov demokratičnih inovacij z vidika njihovega umeščanja v obstoječe institucije in procese predstavniške demokracije.
3. Izvedli smo spletni **politični dialog**, na katerem so predstavniki oblikovalcev politik, civilne družbe, sektorja informacijske tehnologije in državljanov razpravljali in ocenjevali devet političnih priporočil. Ta bodo ob zaključku posvetovalnega procesa vključena v kažipote (t. i. *roadmaps*) projekta INCITE-DEM, namenjene odločevalcem na ravni Evropske unije.
4. Pripravili oz. zastavili smo **zaključno konferenco projekta Oblikovanje prihodnosti demokracije**, ki je hibridno potekala v Evropskem parlamentu in na spletu. Zagotovili smo sodelovanje uglednih govorcev ter skupaj s projektnimi partnerji oblikovali raznolik program, ki je vključeval tudi štiri poglobljene delavnice z akademskimi partnerji.
5. Na ravni projekta smo vodili in koordinirali komunikacijo in diseminacijo projektnih aktivnosti, kar je med drugim vključevalo izvajanje načrta za diseminacijo in uporabo rezultatov, pripravo komunikacijskih načrtov za posamezne aktivnosti, pripravo e-novičnika ter upravljanje **spletne strani** in komunikacijskih kanalov na družbenih omrežjih projekta INCITE-DEM.

Projekt se je zaključil februarja 2026.

Partnerji in financer

FCiências.ID – Associação para a Investigação e Desenvolvimento de Ciências, University of Muenster, Norwegian University of Science and Technology, University of Groningen, University of Helsinki, Tallinn University, Instituto de Ciências Sociais – University of Lisbon, Asociacion Eco-Union, Focus, društvo za sonaraven razvoj, Kyoto Club.

Projekt financira Evropska komisija iz programa Obzorje Evropa.

VEČ O PROJEKTU

Komunikacija

Tudi v letu 2025 smo bili vidni in glasni. Posebej velja izpostaviti priljubljeni kanal Futr za jutro, ki ga vodi naša nadobudna (trajnostno)prehranska vplivnica Dora. S svežim pristopom uspešno nagovarja predvsem mlajše občinstvo ter odpira razprave o prehrani, okolju in vsakdanjih trajnostnih izbira. A nismo bili aktivni samo na spletu – kot vsako leto smo redno komunicirali z mediji, odgovarjali na novinarska vprašanja, dajali intervjuje ter ozaveščali zainteresirano in širšo javnost o temah, s katerimi se ukvarjamo. Posebej odmeven je bil obisk romunske raziskovalne novinarki Elene Stancu ter fotografa Cosmina Bumbuța, ki sta predstavljala svoj večkrat nagrajeni dokumentarni projekt Away, v okviru katerega že več let spremljata življenje romunskih migrantskih delavcev po Evropi.

Naše vsebine lahko spremljate na spletni strani focus.si, družbenih omrežjih Facebook, LinkedIn, Instagram in BlueSky ter na platformi YouTube. Dogajanje, aktualne vsebine in napovedi dogodkov mesečno strnemo v e-novičniku.

V okviru projektnih aktivnosti smo upravljali tudi:

- spletno stran dovoljazavse.si ter [FB profil Dovolj za vse](#),
- spletno stran politicalecology-ljubljana.si,
- spletno stran [INCITE-DEM](#) ter družbena omrežja INCITE-DEM ([X](#), [LI](#), [FB](#) in [Youtube](#)).
- [FB](#) ter [IG](#) profila projekta Futr za jutro.

/ V številkah

več kot

100

NOVIC

na Focusovi spletni strani

36

SPOROČIL ZA
JAVNOST

preko

800

MEDIJSKIH OBJAV
z omembo Focusa

5

SPLETNIH STRANI in

14

SPLETNIH KANALOV
na družbenih omrežjih

Več kot

10.000

SLEDILCEV
na družbenih omrežjih

6

MEDIJEV je opravilo
intervjuje z našima
gostoma iz Romunije –
od *Dela* in *Dnevnika* do
Jane in revije *Ona Plus*

Povezovanje in sodelovanje

Na mednarodni ravni se povezujemo že od samega nastanka društva leta 2003. Vpletenost v mednarodne mreže nam zagotavlja pretok informacij, sodelovanje v mednarodnih projektih, možnosti izobraževanja in sooblikovanja politik mrež in politik EU in podporo pri izvedbi kampanj in akcij (v obliki gradiv, podatkov, orodij, komunikacijskih vsebin ...) ter nas postavlja na zemljevid evropskih in svetovnih okoljskih NVO.

Mednarodno povezovanje

Climate Action Network Europe (CAN Europe): Focus je že več kot 20 let član mreže CAN Europe, v okviru katere smo tudi v letu 2025 spremljali evropske in mednarodne podnebne in energetske politike ter pri nacionalnih odločevalcih zagovarjali stališča mreže do podnebno-energetskih zadev. Prisotni smo bili na številnih sestankih, sodelovali smo na konferenčnih klicih mreže in na njihovih delavnicah. CAN Europe je tudi koordinator projekta LIFE Plan4Climate, ki ga v Sloveniji izvaja Focus.

Transport & Environment (T&E): S pomočjo organizacije T&E sledimo zakonodaji na področju standardov CO₂, biogoriv, alternativnih goriv, onesnaženosti zraka in drugih prometnih politik, predvsem na ravni EU. V letu 2025 smo se udeležili letnega srečanja in spletnih komunikacijskih delavnic.

Friends of the Earth Europe: Redno sodelujemo pri spremljanju evropskih podnebnih in energetskih politik in delu na njih, v zadnjih dveh letih pa smo tesno sodelovali predvsem na področju pravne odgovornosti podjetij. Poleg tega, da smo del evropske mreže prijateljev Zemlje, smo od leta 2018 tudi polnopravni člani mreže Friends of the Earth International. Decembra smo se udeležili [letnega srečanja mreže v Bangladešu](#), kjer je potekala tudi mednarodna konferenca o okoljski pravičnosti.

CIVINET Slovenija-Hrvaška-Jugovzhodna Evropa: Sodelujemo v mreži mest in drugih zainteresiranih deležnikov, ki se v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Črni gori, Severni Makedoniji in Srbiji ukvarjajo s trajnostno mobilnostjo, nam poleg sodelovanja na tematskih delavnicah omogoča vpogled v dobre prakse in sledenje dogajanju v regiji na področju energetske učinkovitega prometa ter okolju in uporabnikom prijaznega urbanega prometa.

Evropska koalicija za korporativno pravičnost (ECCJ): Z največjo mrežo civilne

družbe, posvečeno pravni odgovornosti podjetij, ki združuje več kot 480 nevladnih organizacij iz vse Evrope, sodelujemo predvsem pri zagovorništvu dolžne skrbnosti na področju okolja in človekovih pravic. V letu 2025 smo projektno oziroma kampanjsko sodelovanje nadgradili s polnopravnim članstvom, kar nam omogoča lažji dostop do nekaterih partnerjev in tudi virov financiranja.

Evropska zveza potnikov (EPF): EPF je mednarodno neprofitno združenje potniških organizacij in organizacij, ki spodbujajo trajnostno mobilnost. Poslanstvo EPF je zavzemanje za celovite pravice potnikov po vsej Evropi in učinkovito mobilnost. Udeležili smo se letne konference združenja v Veliki Britaniji.

REScoop.eu: Focus je podporna organizacija Evropske zveze energetskih skupnosti – REScoop.eu, ki energetskim skupnostim pomaga izražati svoja stališča evropski razpravi o energiji. REScoop.eu podpira državljane, zadruge in mesta pri spodbujanju energetskega prehoda, ki ga vodijo državljani. Z njimi sodelujemo tudi v dveh projektih LIFE.

Svetovalno središče za energetske revščine (EPAH – angleško Energy Poverty Advisory Hub) Evropske Komisije je vodilna pobuda EU, katere cilj je izkoreniniti energetske revščine in pospešiti pravičen energetski prehod evropskih lokalnih skupnosti. Poslanstvo EPAH je postati osrednja platforma strokovnega znanja o energetski revščini v EU za lokalne skupnosti in vse deležnike, ki jih zanima ukrepanje za boj proti energetski revščini v Evropi. V letu 2025 smo postali nacionalna antena svetovalnega središča za Slovenijo.

/ Domače povezovanje

V letu 2025 smo sodelovali tudi v projektih in dejavnostih različnih slovenskih mrež in organizacij.

Mreža Plan B za Slovenijo združuje 41 nevladnih organizacij, ki trajnostni razvoj razumemo kot razvoj, ki bo zadovoljil trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožal zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij. Koordinirano se odzivamo na ukrepe na področju podnebnih sprememb, na strateške dokumente, predloge zakonov ter na druge oblike komuniciranja v okviru odločevalskih procesov.

Koalicija za trajno-stno prometno politiko (KTPP) združuje 21 nevladnih organizacij z različnih območij Slovenije, ki si v okviru svojih dejavnosti na različne načine prizadevamo za uveljavljanje trajnostne prometne politike.

Mreža za prostor združuje 27 nevladnih organizacij z različnih območij Slovenije, ki se na različne načine zavzemamo za trajnostno urejanje prostora.

Platforma SLOGA je platforma nevladnih organizacij, ki v Sloveniji delujemo na področjih globalnega trajnostnega, enakopravnega in vključujočega razvoja, globalnega učenja ter mednarodne humanitarne pomoči.

CNVOS je krovna mreža slovenskih nevladnih organizacij, ki združuje več kot 1.700 različnih zvez ter posameznih društev, zavodov in ustanov. Nevladnemu sektorju v

Sloveniji zagotavlja celostno in strokovno podporo, razvija potencialne sektorja ter spodbuja kritično miselnost.

Mreža za pravičen prehod: Namen mreže je vzpostaviti in okrepiti povezovanje naprednih organizacij, kolektivov, sindikatov, nevladnih organizacij in posameznikov ter zagotoviti koordinirano in konsistentno skupno krepitev prizadevanj za pravični prehod – temeljno socialno-ekološko preobrazbo družbe od spodaj navzgor.

Glas ljudstva kot civilna iniciativa združuje več kot 100 civilnodružbenih organizacij ter več tisoč posameznikov in posameznikov z vseh družbenih področij in iz celotne Slovenije.

Društvo potnikov Slovenije je društvo za razvoj javnega potniškega prometa, v katerem želijo zastopati interese potnikov na državni ravni ter s stalnimi izobraževanji in povezovanji s stroko iskati rešitve za boljši javni potniški promet za vse.

Vodenje in razvoj

Število zaposlenih se je v letu 2025 povečalo na 17. Zaposlili smo eno osebo za delo na področju prilagajanja na podnebne spremembe ter drugo osebo za delo v programu Energija.

Zaradi ponovne rasti števila zaposlenih je **horizontalno upravljanje organizacije**, ki smo mu zavezani vse od nastanka društva, tudi v letu 2025 prineslo svojevrstne izzive. Naslovili smo jih predvsem z aktivnejšo vlogo (nad)skupine, ki skrbi za celovit pregled nad upravljanjem in zaposlenimi. V delovnih skupinah, ki so se v povprečju sestale enkrat mesečno, smo nadaljevali z obravnavo organizacijskih zadev. **Delovne skupine** pokrivajo naslednja področja:

- razvoj organizacije,
- finance,
- delovno okolje zaposlenih,
- informacijske tehnologije in izobraževanje,
- interna in zunanja komunikacija.

Spomladi smo poglobljeno in organizirano razmišljali o poslanstvu in strategiji razvoja organizacije, jeseni pa smo dvodnevno **letno strateško načrtovanje** posvetili iskanju programskih presečišč in idej za nove projektne prijave. Za koordinirano delovanje smo v vsakem četrtletju izvedli organizacijsko načrtovanje izvajanja projektnih aktivnosti in komuniciranja, medtem ko smo si vsak teden na rednih ponedeljkovih »briefingih« izmenjevali ključne informacije in sprejemali skupne odločitve. Večina zaposlenih se je udeležila delavnice o asertivnem komuniciranju, deset pa nas se je udeležilo tudi usposabljanja Rdečega križa za nudenje prve pomoči. Pripravili smo okvirni **Načrt dela za obdobje 2026**.

V letu 2025 smo poleg tradicionalne marčevske letne skupščine izvedli še **dve izredni skupščini**, ki sta skladno s poslovníkom društva potekali elektronsko. Na prvi izredni skupščini so članice in člani potrdili revidirano letno poročilo za leto 2024 ter podali soglasje, da Focus pristopi k ustanovitvi zadruga Hiša NVO, na drugi izredni skupščini pa so potrdili, da Focus postane polnopravni član mreže ECCJ.

Zavzemamo se za transparentno delovanje države in vseh institucij, s tem pa tudi za **transparentnost** našega delovanja. To dosegamo z doslednim upoštevanjem zakonodaje (vpisi v registre, redno oddajanje poročil itd.) ter z redno komunikacijo z javnostmi – vzdrževanjem spletnih strani, posredovanjem informacij o društvu in sporočili za javnost. Del prizadevanj za transparentno delovanje društva so tudi redne priprave in javne objave letnih poročil s finančnimi poročili.

Focusovo finančno poročilo bo pripravljeno konec marca.

